

- 17.Собуцька В. Мить потрясіння і прозріння. *Свобода*. 2008. 5 берез. С. 12.
- 18.Собуцька В. Чорні дзвони пам'яті. *Свобода*. 2008. 23 лют. С. 8.
- 19.Станіславів М. Мій батько знав Уласа. *Вільне життя*. 2000. 19 лют. С. 4.
- 20.Терещук О. «Сльози Божої Матері» повинні побачити всі. *Місто*. 2008. 29 жовт. С. 13.
- 21.Фарина І. Барви днів Уласа Самчука. *Новини Шумщини*. 2009. 20 лют. С. 5
- 22.Фарина І. Назавжди у пам'яті. *Новини Шумщини*. 2007. 17 лют. С. 4.
- 23.Фарина І. Пекуча чужина : повість-есе про Уласа Самчука. *Новини Шумщини*. 2004. 21 лют. С. 5.
- 24.Фарина І. Стежками слова Уласа Самчука. *Свобода*. 2007. 3 берез. С. 4.
- 25.Федчук С. Його доля, як доля України. *Новини Шумщини*. 2008. 23 лют. С. 4
- 26.Чернихівський Г. Він називав її «панна Печеніг». *Діалог*. 2000. 12 лют. С. 6.
- 27.Чернихівський Г. Кременецькими стежками Уласа Самчука: до 105-ої річниці від Дня народження видатного письменника. *Діалог*. 2010. 26 лют. С. 2.
28. Якель Р. Улас Самчук повернувся в Тилявку. *Свобода*. 2010. 26 лют. С. 5.
- 29.Ярий М. Переслідувані імперією. *Вільне життя плюс*. 2018. 23 берез. С. 3.

Федоренко Ольга,
кандидат філологічних наук,
Центр підготовки та перепідготовки
робітничих кадрів № 1, м. Кривий Ріг

**ІДЕЯ НАЦІОНАЛЬНОГО ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНИ
В ПУБЛІЦИСТИЧНІЙ СПАДЩИНІ УЛАСА САМЧУКА**

«Я ставив і зараз ставлю собі досить, як на письменника, виразне завдання: хочу бути літописцем українського простору в добі, яку сам бачу, чую, переживаю...»

Улас Самчук

Для Уласа Самчука – людини, письменника-емігранта, публіциста – образ Батьківщини-України набув сакрального значення. Романтично-піднесене, міфологізоване сприйняття й змалювання Вітчизни характерне й для творчості Євгена Маланюка, Олега Ольжича, Олени Теліги.

Патріотичним запалом та ентузіазмом пройняті перші публіцистичні праці Уласа Самчука – учасника визвольних змагань Закарпатської України 1938-1940 рр. Улас Самчук розкривав певні події визвольної боротьби закарпатців, оповідав про самовідданість і хоробрість місцевих інтелігентів та патріотів, хто приїжджав зміцнювати незалежність нової, хоча й невеличкої, держави. Сьогодні статті Уласа Самчука звучать сильно, актуально, набувають нових сенсів і надають поживу для роздумів, можуть бути дороговказом для українців: «На стіні з'явилася мапа. Напис “Підкарпатська Русь” заліплений “Карпатською Україною”. Червоним олівцем закреслено “нові”, арбітражні границі. Тим самим олівцем на втрачених територіях напис: “Все це мусимо повернути назад”» [5, с. 403].

Ідея національної свідомості – визначальна для публіцистики Уласа Самчука, опублікованої, зокрема, у тижневику «Волинь», у редакції якого він працював з початку Другої світової війни. Так, у передовій статті «За мужню дійсність» Улас Самчук говорить про страждання українців на рідній землі, спричинені окупаційними режимами Москви та Польщі: «На нашій землі, на землі наших предків, нам відмовлялося користуватися з найзвичайніших прав, які прислуговують кожній людині нашого європейського суходолу. Відмовлялося право на нашу національну приналежність. Відмовлялося право бути спадкоємцями наших споконвічних предків. Відмовлялося право рідної мови, церкви і т. д.» [3].

У передовій статті «За мужню дійсність» Улас Самчук закликав до єдності українців, з метою розбудови української державності, що, на думку

митця, можлива завдяки щоденній солідарній, творчій і організуючій праці: «Праця всього народу, праця кожної творчої одиниці. Ми цілком свідомо підкреслюємо оці дуже конкретні і дуже конечні завдання і виразно ставимо їх, як протизаги нашого політичного розбиття, нашого дивовижного незрозуміння так виразної і так важливої політичної дійсності на суходолі Європи» [3]. Можна стверджувати, що Улас Самчук виступив продовжувачем справи М. Грушевського, С. Єфремова, А. Кримського, С. Русової на ниві національного відродження України.

А. Жив'юк – земляк і дослідник творчості Уласа Самчука, упорядник книги «Документ доби. Публіцистика Уласа Самчука 1941-1943 років» (Рівне, 2008) – наголошує саме на історичній цінності передових статей, репортажів, фейлетонів Уласа Самчука, що були опубліковані в українських часописах у період німецької окупації України [1].

«Воєнний доробок» Уласа Самчука, за неповними підрахунками дослідників, складає 78 оригінальних матеріалів, серед яких – 30 передовиць, 4 нарисові серіали, 40 інших різнопланових і різножанрових публікацій (статті, огляди, рецензії, замітки, критика, репортажі, фейлетони), 4 уривки з художніх творів. Друкувались ці твори, кількаразово дублюючись, у часописах «Волинь» (Рівне), «Українське слово» (Київ), «Голос Сарненщини», «Костопільські вісті», «Заславський вісник», «Орленя» (Рівне), «Українка» (Костопіль), «Крем'янецький вісник», а також у літературному журналі періоду окупації «Український засів» (Харків) [4].

Літературознавець С. Хороб, вивчивши аналітико-політичні статті Уласа Самчука, дійшов висновку, що майже всі вони спрямовані на спротив німецько-нацистським окупантам [5, с. 404]. Дослідники відзначають неперевершений талант Уласа Самчука, адже його редакторська й журналістська діяльність сприяла створенню антинацистського руху Опору на Волині в роки Другої світової війни.

Після завершення Другої світової війни жанровий діапазон публіцистичних творів Уласа Самчука значно розширився (стаття-виступ, полемічна стаття, аналітична

студія, оглядова стаття, рецензія та ін.), що свідчить про його подальше захоплення журналістською діяльністю [5, с. 408]. До того ж, публіцистичні спроби Уласа Самчука осмислення історичного, духовного, морального аспектів життя українців стали основою його романів, повістей та оповідань.

Список використаних джерел

1. Жив'юк А. Улас Самчук міг би бути хорошим політиком. URL: <https://www.umoloda.kiev.ua/number/1367/164/48207/>
2. Радчик В. В. Публіцистика Уласа Самчука в контексті українського державотворення. URL: <http://journlib.univ.kiev.ua/index.php?act=article&article=1333>
3. Самчук У. За мужню дійсність. *Волинь*. 1941. 1 вересня. С. 1.
4. Степанюк Л. Часопис «Волинь»: джерела, постаті. URL: <https://libr.rv.ua/sections/items/146?module=virt#gsc.tab=0>
5. Хороб С. Жанрові особливості журналістської публіцистики Уласа Самчука. *Прикарпатський вісник НТШ. Слово*. 2017. № 4 (40). 2018. 3 (47). С. 402-410.

Федько Ольга,
викладачка кафедри філології та перекладу,
Український державний університет
науки та технологій (м. Дніпро)

БАРОКОВА ПРОЗА XVII СТ. У ПРАЦІ БОГДАНА ЛЕПКОГО «НАШЕ ПИСЬМЕНСТВО»

Українська барокова проза все активніше стає сьогодні об'єктом публікацій та дослідження у науковому дискурсі. Це тритомне видання творів Інокентія Гізеля (Лариса Довгань, 2005) «Треносу» Мелетія Смотрицького (Ростислав Радишевський, «Літосу» Петра Могили (Ростислав Радишевський, 2018). Це наукові дослідження Ростислава Радишевського, Наталії Поплавської,